

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

ÓBUDAI EGYETEM
BÁNKI DONÁT GÉPÉSZ ÉS
BIZTONSÁGTECHNIKAI MÉRNÖKI KAR

Additív gyártástechnológiai folyamat ipari CT alapú optimalizálása

PhD hallgató: Marczis Attila

Témavezető: Dr. Drégelyi-Kiss Ágota

Óbudai Egyetem Anyagtudományok és Technológiák Doktori Iskola

1. SLS (selective laser sintering) additív gyártástechnológia vizsgálata
2. Irodalomkutatás az additív gyártástechnológiával gyártott alkatrészek torzulásairól és azok modellezéséről valamint a mérési módszerekről
3. Ti6Al4V alkatrész és etalon tervezése különböző mérési módszerek összehasonlításához

2022-23/II. félév eredményei

1. Additív gyártástechnológiával előállított Ti6Al4V alkatrész mérési lehetőségeinek vizsgálata
 - a. Alkatrész és etalon tervezése
 - b. Alkatrész és etalon gyártása
 - c. Alkatrész és etalon mérése
 - 3D optikai szkennel
 - Tapintós koordináta-mérőgéppel
 - Többféle ipari CT-vel
 - Neutron tomográfiával

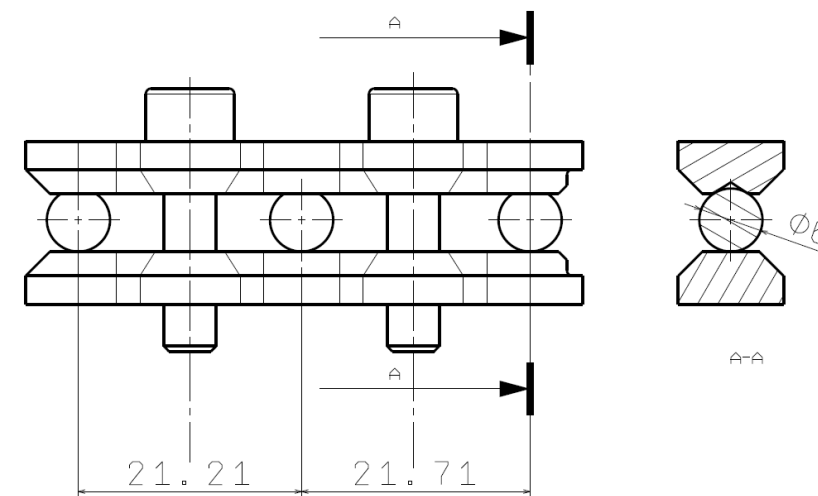
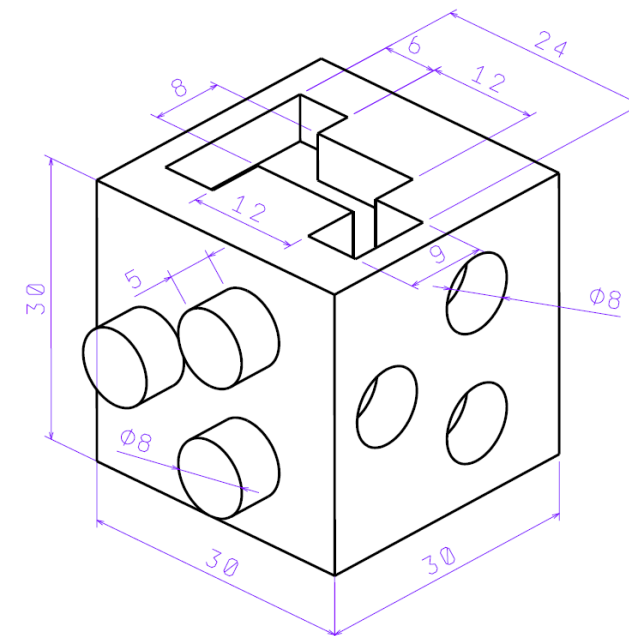
Alkatrész és etalon tervezése

1. Alkatrész tervezésének szempontjai

- Külső és belső hengeres felületek
 - Pozíció, henger-, és körátmérő, köralakúság, hengeresség mérése
- Külső és belső méretek síkok között
- Csonkolt kocka – könnyű a koordináta-rendszer meghatározása

2. Etalon tervezésének szempontjai

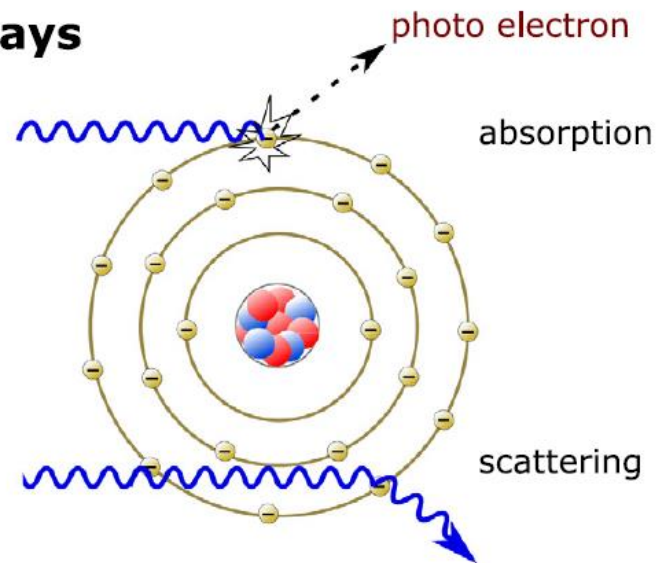
- Gömbök – leggyakrabban használt
 - Kicsi alakeltéréssel lehet vásárolni
 - Könnyen beszerezhető
- Ugyanaz az anyag, mint az alkatrészénél
- Több méret a középpontok között

1. Röntgen-, és neutrontomográfiával is vizsgálható legyen
2. Röntgentomográfia
 - a. Elnyelődés – rendszámmal arányos
3. Neutrontomográfia
 - a. Izotópok keletkeznek, felezési idő
 - b. A hidrogén a képalkotásnál probléma
 - c. Szokványos alumínium-oxid gömbök nem használhatók

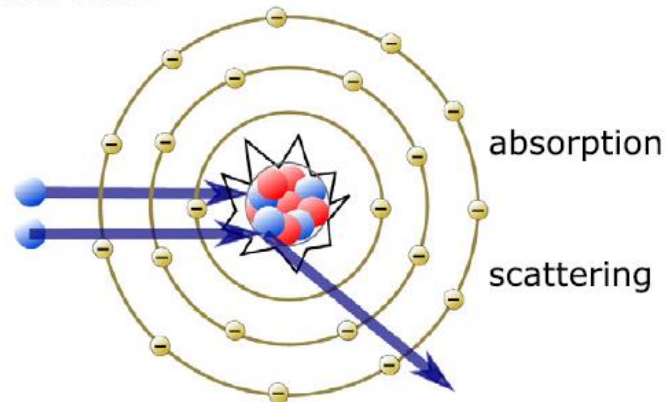
Anyagválasztás

x-rays

H																				He	
0.02																				0.02	
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne				
0.06	0.22											0.28	0.27	0.11	0.16	0.14	0.17				
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar				
0.13	0.24											0.38	0.33	0.25	0.30	0.23	0.20				
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr				
0.14	0.26	0.48	0.73	1.04	1.29	1.32	1.57	1.78	1.96	1.97	1.64	1.42	1.33	1.50	1.23	0.90	0.73				
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe				
0.47	0.86	1.61	2.47	3.43	4.29	5.06	5.71	6.08	6.13	5.67	4.84	4.31	3.98	4.28	4.06	3.45	2.53				
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn				
1.42	2.73	5.04	19.70	25.47	30.49	34.47	37.92	39.01	38.61	35.94	25.88	23.23	22.81	20.28	20.22		9.77				
Fr	Ra	Ac	Rf	Ha																	
	11.80	24.47																			
^{Lanthanides}	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu							
	5.79	6.23	6.46	7.33	7.68	5.66	8.69	9.46	10.17	10.91	11.70	12.49	9.32	14.07							
^{Actinides}	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Vf	Es	Fm	Md	No	Lr							
	28.95	39.65	49.08																		

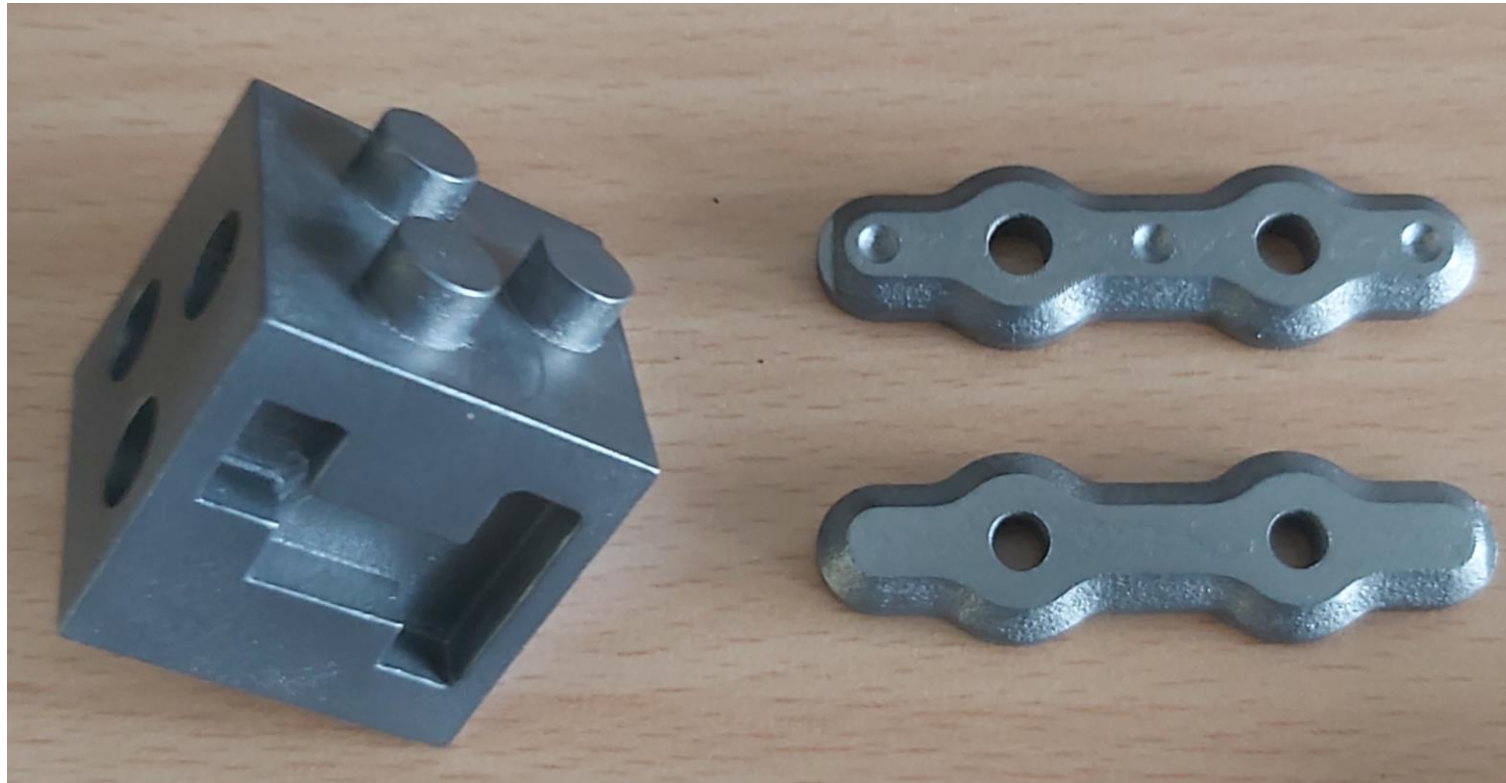
neutrons

H																				He
3.44																				0.02
Li	Be																			
3.30	0.79																			0.10
Na	Mg																			
0.09	0.15																			0.03
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Er	Kr			
0.06	0.08	2.00	0.60	0.72	0.54	1.21	1.19	3.92	2.05	1.07	0.35	0.49	0.47	0.67	0.73	0.24	0.61			
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe			
0.08	0.14	0.27	0.29	0.40	0.52	1.76	0.58	10.88	0.78	4.04	115.11	7.58	0.21	0.30	0.25	0.23	0.43			
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn			
0.29	0.07	0.52	4.99	1.49	1.47	6.85	2.24	30.46	1.46	6.23	16.21	0.47	0.38	0.27						
Fr	Ra	Ac	Rf	Ha																
	0.34																			
^{Lanthanides}	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu						
	0.14	0.41	1.87	5.72	171.47	94.58	1479.04	0.93	32.42	2.25	5.48	3.53	1.40	2.75						
^{Actinides}	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr						
	0.59	8.46	0.82	9.80	50.20	2.86														

Vizsgálati darabok gyártása

1. Módszer: DMLS (digital metal laser melting)

Etalon darab

Eredeti ötlet:

Három rubin gömb

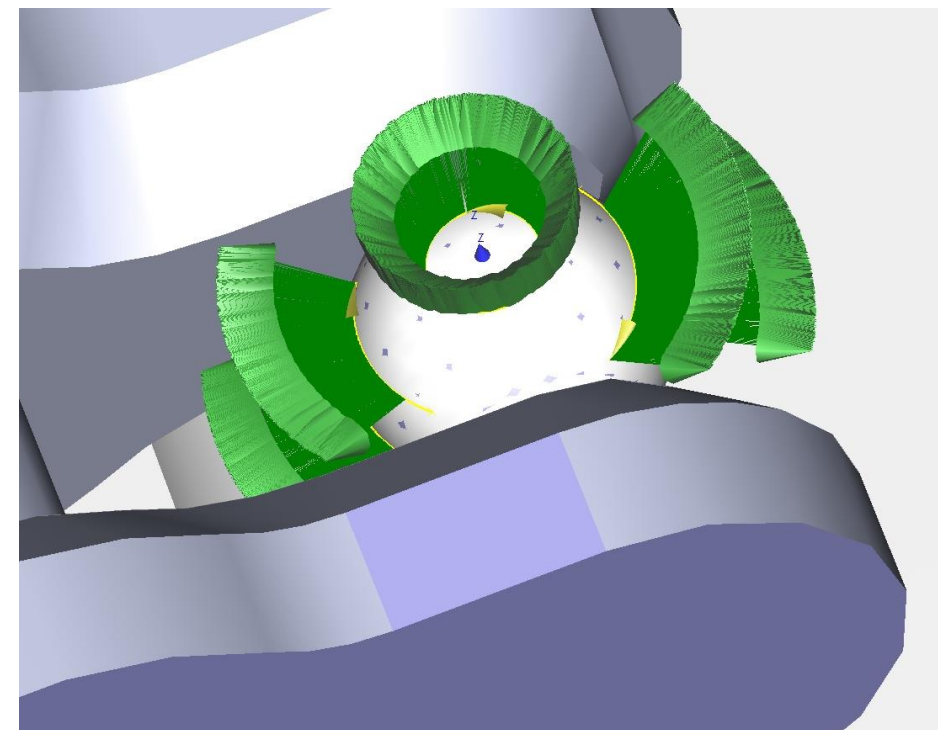
Ragasztás

1. Golyók (95% ZrO₂; 5% Y₂O₃), G10 –es pontossági osztály DIN5401 szerint
2. Csavarok: Ti6Al4V
3. Három különböző méret a gömbök középpontja között

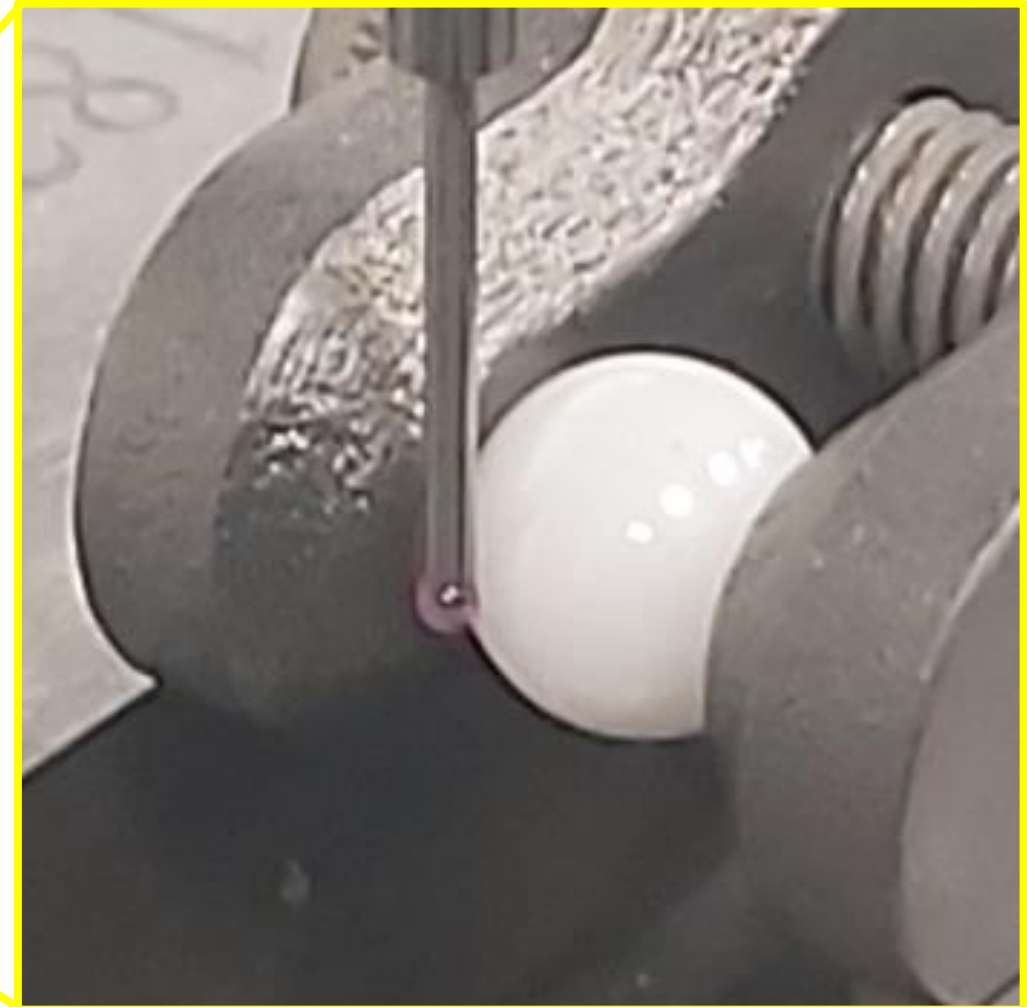
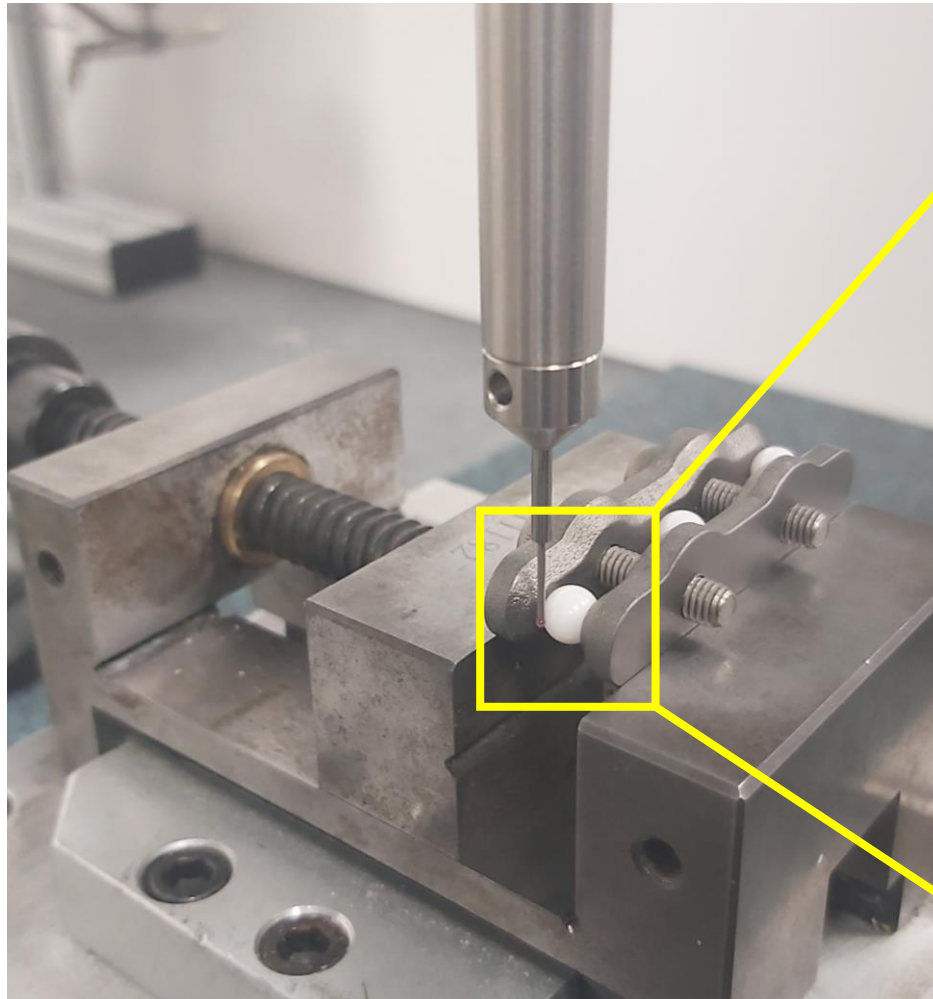

Etalon mérése

1. Kalibrálás ZEISS Prismo koordinata-mérőgéppel
2. Pontossága $E_{OMPE}=0,9+(L/350)$ [μm]; L [mm]-ben
3. Tapintó d=1 mm
4. Tapintási mód: szkennelés
5. Mérési pontok száma gömbönként:
~2800 pont
6. A referenciaérték 5 ismételt mérés
átlaga

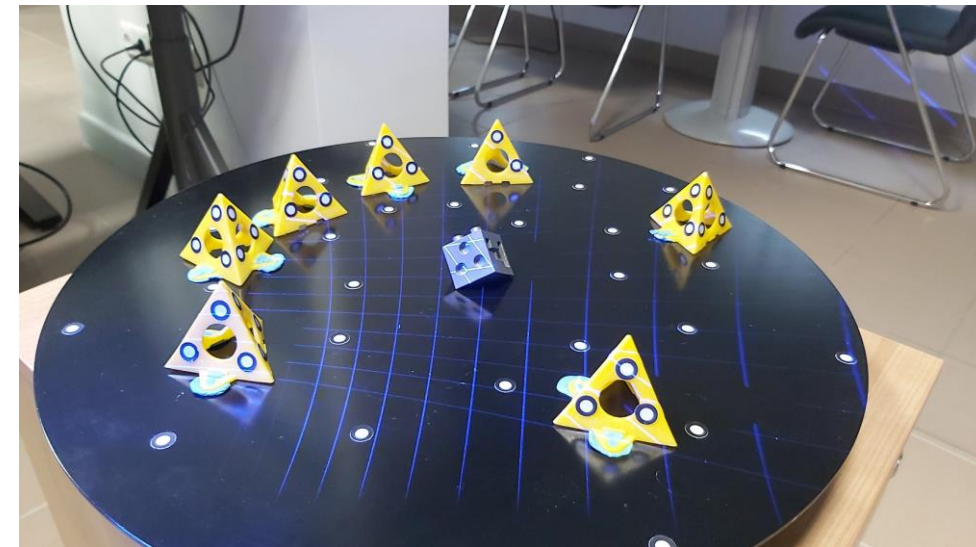
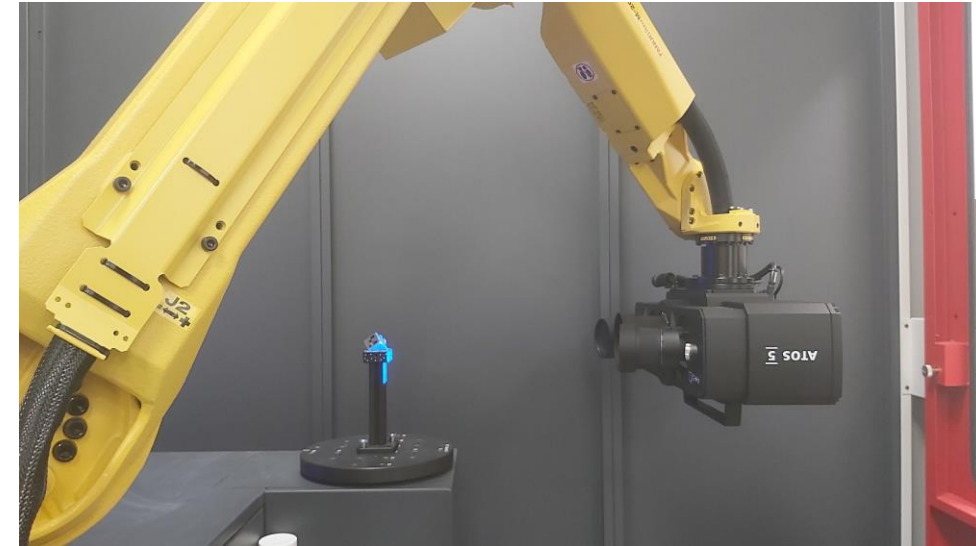

Etalon mérése

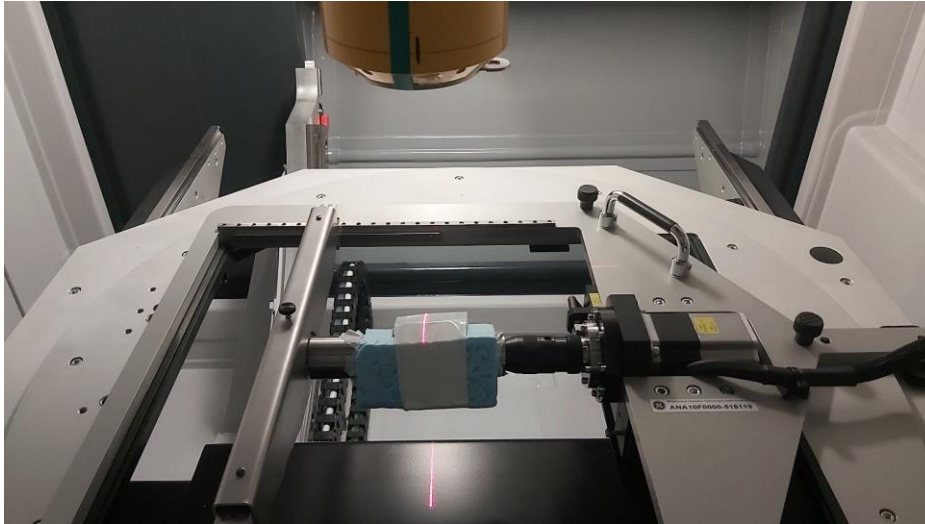

Optikai mérések

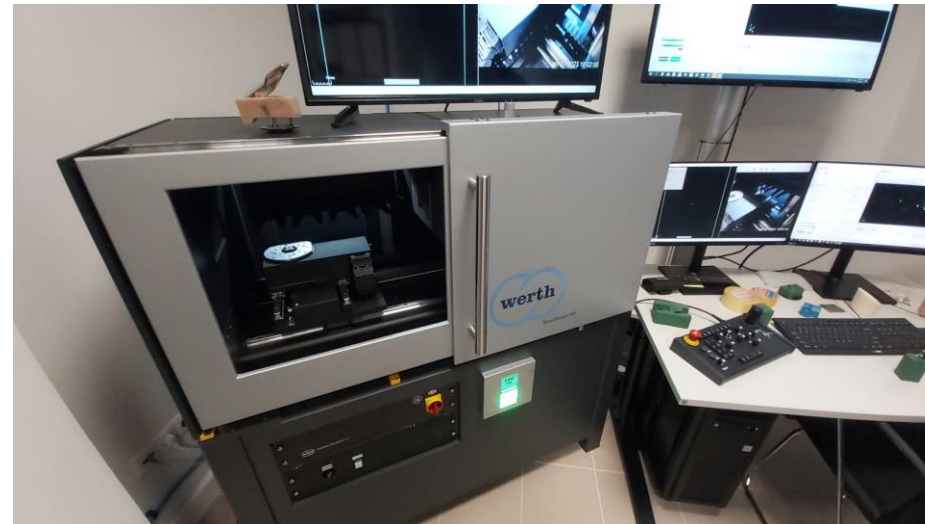
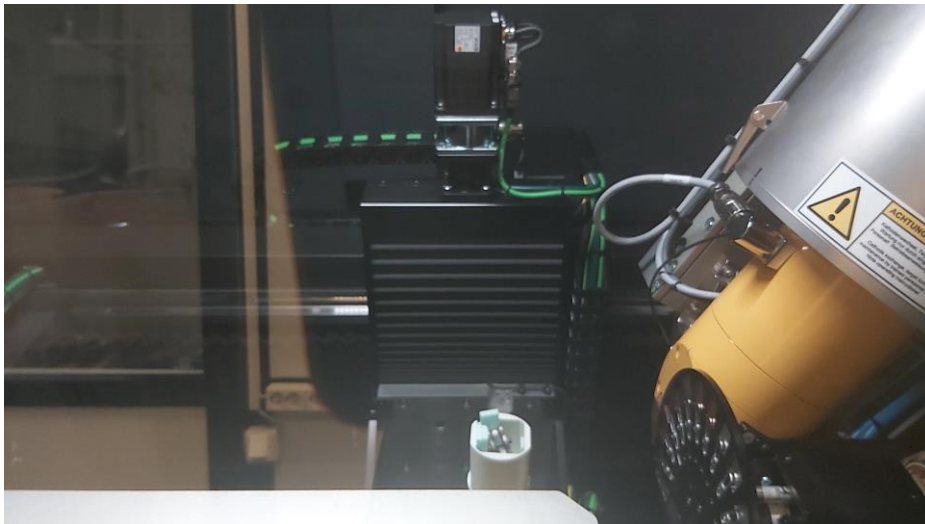
1. GOM ATOS 5 optikai 3D szkennerek
2. Creaform Handyscan 3D lézerszkennerek

CT mérések

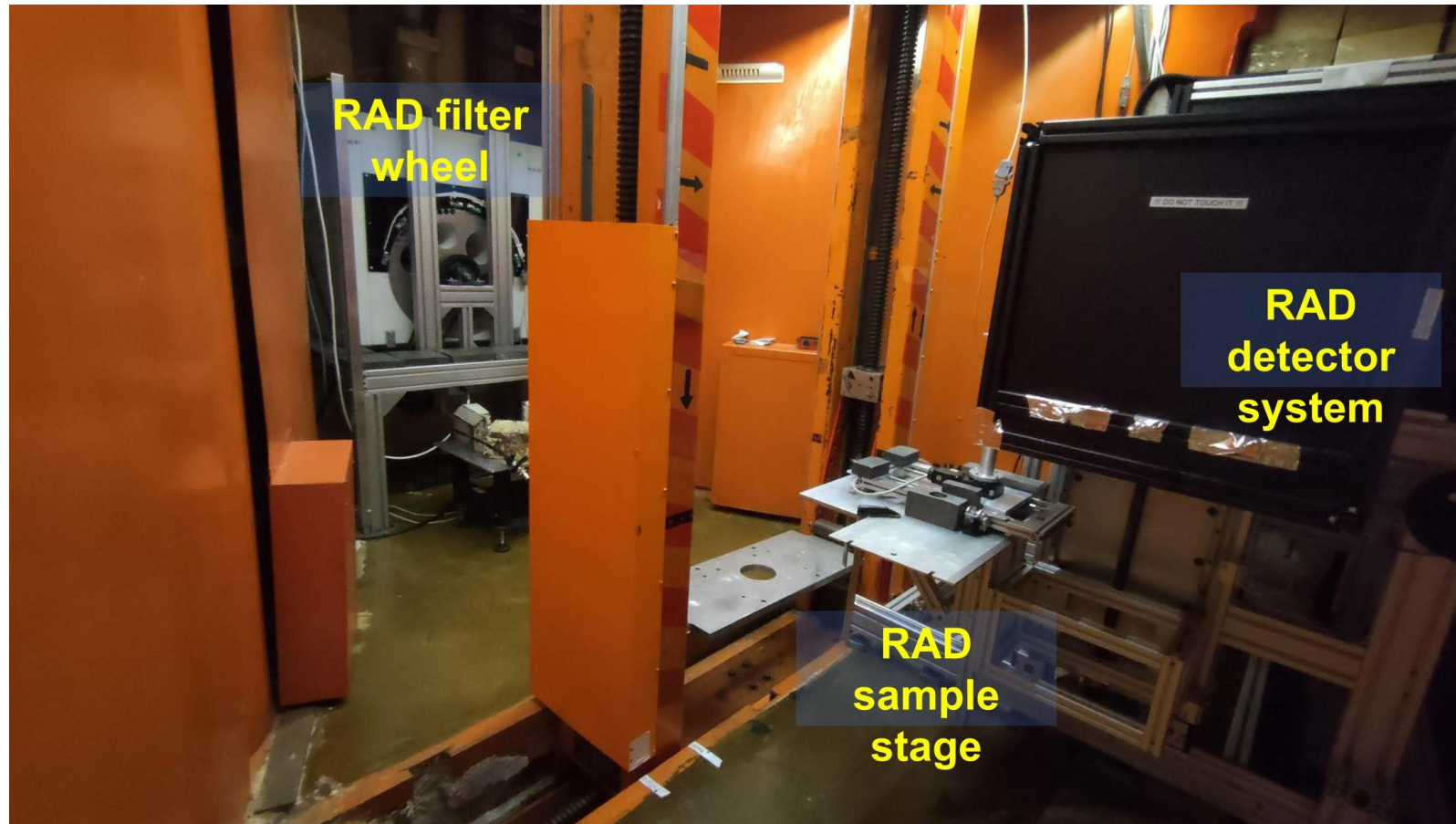

1. GE Micromex
2. GE Vtomex M
3. WERTH Tomoscope XS

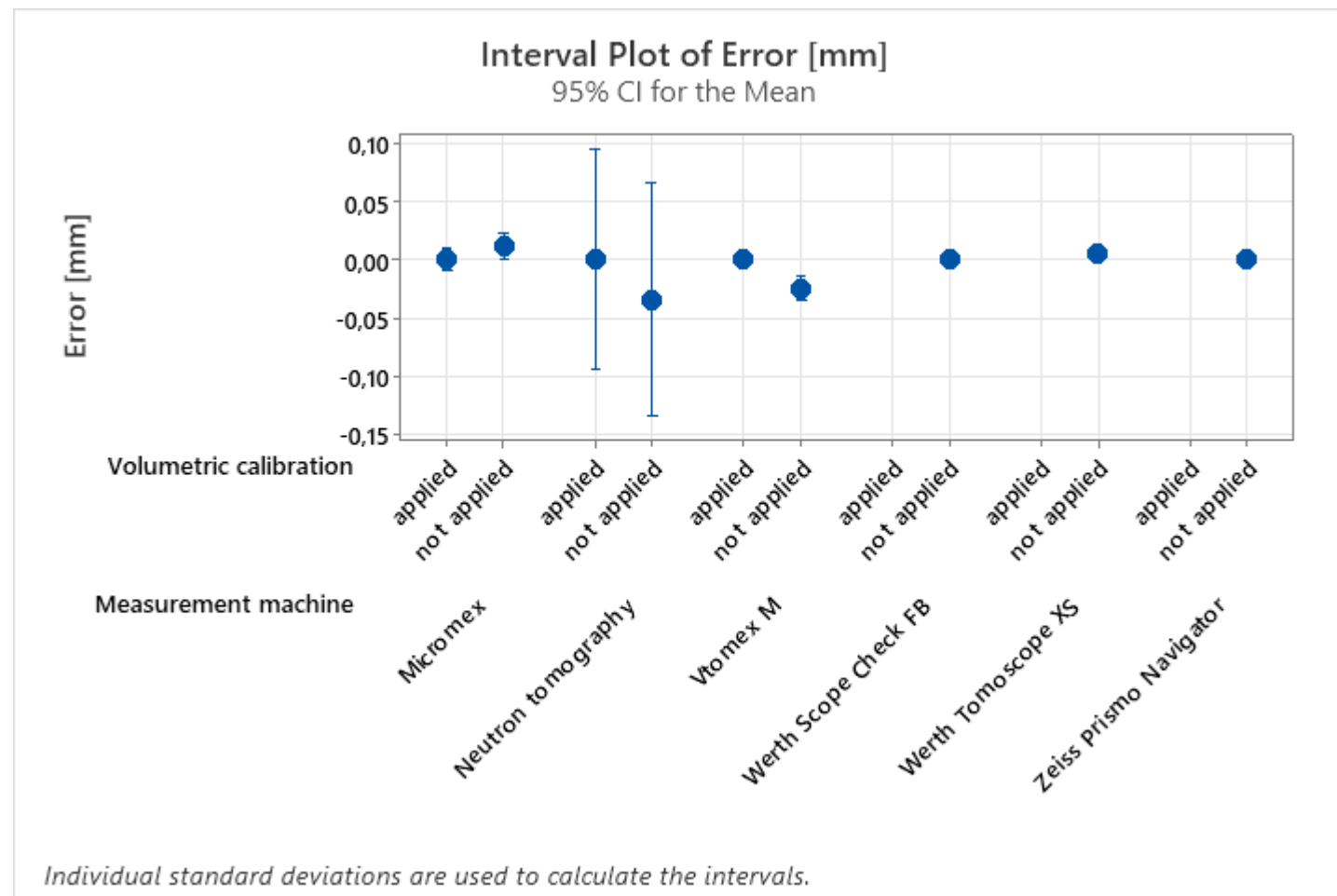
Neutrontomográfia

1. Kutatóreaktor (EK-CER)

Eredmények

1. Etalon mérése

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

ÓBUDAI EGYETEM
BÁNKI DONÁT GÉPÉSZ ÉS
BIZTONSÁGTECHNIKAI MÉRNÖKI KAR